कुरुपञ्चालग्रहणमत्र देशोपलक्षणार्थम् अङ्गा वङ्गाः सुह्माः पुण्ड्रा इति चैवमादीनाम् । सं° तस्या जातिर्नाम गृह्णाति अस्यै कौरव्यै विशे अस्यै पाञ्चाल्यै इत्यादि ।

पशुपुरोडाशतत्त्वं प्राधान्यात् ॥१८॥ देवसूक्तविषां पशुपुरोडाशिकं[1] तत्त्वं भवति · कुत एतत् प्राधान्यात् मुख्यत्वादित्यर्थः तत्र हि[2] पशुपुरोडाशः प्रधानभूत इति · स्थानित्वात्प्राधान्यमुक्तम् । सं° पशुपुरोडाशस्य तत्त्वं भवति · कुतः प्राधान्यात् पशुपुरोडाशतत्त्वमध्ये [पशु°डाशतत्स्विष्टकृतोर्मध्ये] देवसूक्तविषां प्रक्षिप्तत्वात् ।

इतरेषां वा भूयस्त्वात् ॥१९॥ इतरेषां वा तत्त्वं भवति न पशुपुरोडाशिकम् · कुत एतत् भूयस्त्वात् बह्वनि ह्येतानि देवसूक्तवींषि · एवं च विकल्प एवायम् मुख्यत्वाद्वा पौरोडाशिकम् भूयस्त्वेन वेतरेषामिति · किं च । सं° वा सिद्धान्ते · देवसूक्तविषामेव तत्त्वं स्यात् ।

स्विष्टकृद्भुतेश्च ॥२०॥ उभयरूपा हि स्विष्टकृद्भुतिः काण्वानां यज्ञप्रैषः स्विष्टकृत् माध्यन्दिनानां प्रैष्यप्रैष इति · तेनात्र विकल्प एवानुरूपतर इति[3] । सं° स्विष्टकृद्भुतेरपि हि विकल्पः प्रतीयते · उभयथा स्विष्टकृद्भुतिर्भवति ।

इडान्तेऽपो गृह्णाति ॥२१॥ इडान्तग्रहणेन देवसूक्तविषां शेषकार्योपलक्षणम् · ततश्च तद्भागपरिहरणान्ते ग्रहणम् · श्रुतौ तु स्विष्टकृत्समनन्तरमपां ग्रहणं पठ्यते · तत्रापि स्विष्टकृता शेषकार्योपलक्षणम् । सं° वक्ष्यमाणा अभिषेकार्था अपः ।

यूपमुत्तरेण नैमित्तिकीरसम्भवात् ॥२२॥ या आपो निमित्तेन प्राप्यन्ते ता नै°क्यः यथा गोरुल्ब्या आतपवर्ष्यास्तासामस्मिन्काले ग्रहणासम्भवादतः पूर्वं गृहीत्वा यूपमुत्तरेण पुनर्ग्रहणम् तच्च वचनात् । सं° ता नैमित्तिकीरपो राजसूयारम्भात्प्रागेव सम्पाद्येदानीं यू°णा विधिना गृह्णीयात् · कुत एतत् इदानीमातपवर्षणादेर्निमित्तस्यासम्भवात् ।

गवेतराः ॥२३॥ सं° अनैमित्तिकीरपो गवा इदानीमेव तत्र गवा गृह्णीयात् ।

पृथक्पात्रेष्वौदुम्बरेषु ॥२४॥ सारस्वतीः ॥२५॥ सं° सरस्वत्यां भवाः ।

अवगाह्यावगाहात्पशोः पुरुषाद्वा पूर्वापराऽऊर्मी ॥२६॥ सं° अध्वर्युरवगाह्य

---

१) पशुपौरो° K. २) ? न हि K. — See ५. ११. १३. ३) See ५. ११. २४.